

SECRETS I MISTERIS DE GAUDÍ

LA PEDRERA. LA CASA DE LA SRA. ROSARIO SEGIMON I ARTELLS (1871-1964)

A nomenada popularment la Pedrera, potser amb una mica d'humor agredolç, no hi ha cap dubte que la sensació que ens produeix veure per primer cop aquest edifici és com si veiéssim una gran muntanya situada enmig de la ciutat. Aquesta casa es va construir gràcies a la circumstància que la Sra. de Segimon es va casar, el 1891, als 32 anys d'edat, amb l'indià Josep Guardiola i Grau (1831-1901), quaranta anys més gran que ella. Ell posseïa una gran fortuna, gràcies a les plantacions de cafè i canya de sucre que tenia a Guatemala, i grans inversions, com la construcció del canal de Panamà. Ambdós contraents eren originaris de Reus.

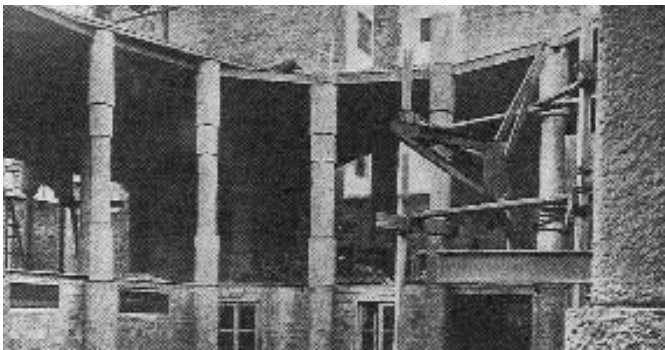
Roser Segimon era filla d'un contractista d'obres que feia carreteres en el País Valencià, a Múrcia i a Andalusia. El seu matrimoni va durar solament deu anys, algun d'ells vivint de rendes a París, fins que va quedar vídua i va heretar més de quinze milions de pessetes el 1900. Cinc anys després es casava amb el Sr. Pere Milà i Camps (1873-1940), del qual avui porta el nom la casa, que era propietari a la seva vegada d'algunes propietats interessants, entre les quals es trobava la Plaça de Toros Monumental.

Un cop casats, el matrimoni Milà va viure a la Rambla dels Estudis, mentre Gaudí els construïa la seva gran casa del passeig de Gràcia, per la qual cosa entre els aristocràtics del moment circulava la insidiosa pregunta, "Perico Milà s'ha casat amb la vídua Guardiola o amb la Guardiola de la vídua?"

La senyora Rosario havia comprat una casa, això sí, assistida pel seu marit, el senyor Pedro Milà, com no podia ser d'una altra manera donada la legislació vigent,¹ a Josep Anton Ferrer-Vidal, a la cantonada del passeig de Gràcia amb el carrer de Provença. La va comprar pel preu de sis-centes mil pessetes en un taló, el dia 9 de juny de 1905. Aquesta casa que Gaudí va enderrocar per construir la Pedrera tenia tres plantes, soterrani, terrat i jardí amb arbres a la part del darrere.

La casa, mal anomenada Milà des de llavors, es va construir amb la intenció que el matrimoni ocupés el pis principal i se'n llogués la resta, una idea molt popular entre els rics del moment. La propietat mai no va ser de Milà, per aquest motiu s'hauria d'anomenar Casa Segimon, nom de la propietària única de la casa fins a la seva venda el 1947.

Gaudí es proposava realitzar amb aquesta casa un monument a la Mare de Déu, amb una gran escultura de l'escultor Carles Mani sobre el terrat; així l'edifici es convertiria en una gran peanya pètria per a una tremenda escultura de bronze. Com insinuaria Josep Maria Carandell, la Pedrera és com un puny o un cop de puny a la ciutat de Barcelona,

DETALL DE LA PEDRERA

LA PEDRERA

és com si Gaudí volgués colpejar sobre la ciutat amb el seu puny gegant de pedra enfilat d'anells de ferro en els balcons, una peça única i irreplicable modelada com una gran escultura habitable.

Per construir aquesta gran peça Gaudí va manar al seu millor guixer, el senyor Beltrán, que li realitzés una maqueta a escala. Un cop feta, es tallaria a trossos i cada tros es copiaria a la matèria definitiva, la pedra. Aquestes pedres trossejades i desbastades s'aixecaven com amb una petita grua i es penjaven literalment d'uns ferros que subjectaven la façana: uns cinturons realitzats amb grans vigues torçades i de les quals sobresortien els ganxos d'on penjaven les pedres, que després els picapedrers repicarien buscant la continuïtat de les línies i els plans corbats.

Per preparar el morter que uniria les pedres es va utilitzar una formigonera corrent, i per moure les pedres es van utilitzar uns carros amb rodes, tot molt senzill i sense massa sofisticacions.

Les xemeneies de la casa estan concebudes perquè el fum s'hi mogui per dins amb total llibertat, girant al compàs de l'energia que produeix el foc de les cuines de carbó o de les llars. Van ser realitzades en volta envanada amb prims maons que es pujaven acomodant-los en unes prestatgeries de fusta i ferro i que es penjaven de les politges o els palanquins.

Els sòls hidràulics que cobrien les habitacions del servei són el resultat d'un disseny que Gaudí va realitzar per a l'empresa Escofet i que s'haurien d'haver col·locat prèviament a la casa Batlló, però que no van arribar a temps, motiu pel qual, segurament, va decidir col·locar-lo en aquesta casa. De no haver-se col·locat aquí i no ser la Pedrera l'última gran obra civil que Gaudí va realitzar, aquestes magnífiques rajoles no haurien passat a la història universal de l'art.

Gràcies a aquest detall, avui el passeig de Gràcia llueix un dels millors dissenys de paviment, que marca diferència entre Barcelona i qualsevol altra ciutat del món ■

LUIS GUELBURT ©

¹ Pel que fa a l'autorització marital, també a Catalunya s'havia anat exigint a la dona la vènia del marit per contractar, encara que es tractés de béns propis, però la Llei 40/1960, de 21 de juliol (Compilació del Dret Civil de Catalunya) VA RESTABLIR el dret clàssic català de llibertat de disposició i, per tant, la no necessitat del consentiment del marit.